

Ласло Дарваши

ЦВЕТ

– Сине, ово је земља.

Момак је климну својом тешком главом.

– Оно тамо је небо. Облаци. Птице. Ветар. Ветрове не видимо. Али их осећамо. Нагни уназад главу. Осећаш? То је ветар. А оно тамо је авион. У њему седе људи. Путују некуд. Оду, стижу. Како само блиста његово тело.

– Видим – климнуо је момак. – Блиста. Ми не идемо?

– Не идемо – рекао је мушкарац.

– Мама је отишла – рекао је момак.

– Осврни се само око себе – показао му је мушкарац након кратког ћутања. – Животиње. Краве. Овце. Ритски орао. Лети. Пас. Ту је са нама. Наш је.

Момак се смешкао.

Пас је наш. Мој. Неће да оде?

– Не, пас неће да оде.

– Зашто пас неће да оде?

– Зато што нас воли.

Често се није могло видети даље од тарабе, сивило је прогутало већ и исушено орахово стабло. Мушкарац је седео поред кухињског прозора, гледао је како кисне пејзаж. Ова киша је сад била од оне врсте, да је ваздух непомичан. Између сиве земље и сивог неба биле су разапете сиве нити риболовачког најлона.

– Видиш, то је киша – рекао је.

– Видим – рекао је момак. – Хладна је.

- Снег је хладнији од кише – објашњавао је мушкарац.
- Снег пада зими. Ова киша је сад дошла уместо снега.

Сећаш ли се снега?

Момак је одмахивао главом,

- Не сећам се снега. Не сећам се ни зиме.
- Снег је бео, попут паперја. И снег долази са неба.

Момак је гледао испред себе, брада му је била сјајна.

- Не знам. Не сећам се.

Мушкарац га је помиловао по рамену.

- Нема везе, сине. Кад стигне зима. Онда ћу ти све показати.
- Нехотице је то рекао, момак је ипак дигао главу.

- Све?

- Не баш све. Него зиму – рекао је мушкарац.
- Ако није зима, онда се зима не може показати?
- Могу да ти покажем, али ћеш је теже видети. Мислим.
- Где је сада зима? Отишла је?

Мушкарац се замислио, при том је назуо гумене чизме.

Огрнуо се водоотпорним мантилом. Било је време да се нахране стока.

- Све не могу никад да ти покажем. Можда тако нечег и нема – затим се окренуо с врата. – И не сме се заборавити, Бог.

– Бог – рекао је момак. – Не знам. Не сећам се – слегао је раменима момак.

- Бог, Исус, душа – објашњавао је мушкарац.

– Бог, Исус, душа – поновио је момак. И невољно се насмешио.

Мушкарац је изашао на кишу. Вода му је бубњала на леђима, као да су га прсти масирали. Намирио је стоку. Унео је дрва у кућу. Заједно су их цепали, момак му је помагао, затим му је брзо досадило. Дуго времена није радио ништа. Али је био у стању да преспава читав дан, да би се онда ноћу само мотао по кући, гледао Месец, звезде, слушао радио или јео.

Прошли су кишовити хладни дани. Време се полако поправљало, ритове око куће топло време је посуло жутим сунчицама млечике. Зелено је сазревало, продубљивало. Роде су виле гнезда на све стране. Мушкарац је момку благо стегнуо надлактицу.

- Пролеће. Стигло је пролеће, знаш.
- Пролеће – климнуо је главом.

Једног дана је устао неочекивано рано. Још пре ручка је изашао из свог запећка. Мушкарац му је тутнуо у руку парче

машћу намазаног хлеба. Момак је почео да жваће, затим је изашао испред салаша, сео на обалу јарка. Погледавао је лево-десно, пљуцкао. Наједном је почео да виче.

– Дођи! Дођи!

Мушкарац је изашао, брисао је руке, баш је сецкао лук.

– Ја сам твој отац. Кад ме зовеш, кажеш: оче. Разумеш?

– Оче – климнуо је главом момак. А онда је почео да тражи нешто у трави, мађу пољским цвећем поред јаруге. Претурао је, разгртао, миловао дебелим прстима травчице. Чинио је то врло спретно. С осећањем. Наједном је престао. Мушкарац се нагнуо мало ближе. Момак му је показао бледо-црвенкасти, плавичасти мали цвет. Латице су му биле премрежене жутим жилицама. Момку су блистале очи.

– Виленички милоглед – рекао је.

Мушкарац се зачудио. Никад ту реч није чуо. Одрастао је овде, међу бело окреченим кућерцима широм атара разбацаних, у земљу укореењених салаша, подно пластова сена, под баштама, познавао је сваки грм, свако дрво и сваки поточић.

– Виленички милоглед?

– Јесте – рекао је момак. – Цвет. Видиш?

– Видим – рекао је мушкарац.

– Набраћемо мами, кад се буде вратила.

– Набраћемо – рекао је мушкарац.

Момак је ушао у кућу. Пождрокао је још нешто, затим је легао, опруге кревета су још неко време ритмички шкрипуцкале. Ноћу је устао да једе, мушкарац је чуо како претражује кухињу. Било је још неколико пива, све је попио. И сасвим је извесно да је попушио све цигарете.

Ујутро је мушкарац изашао на обалу јаруге и након што се помокрио, почео је да тражи цвет. Неколико пута је, сагнут, прочешљао терен. Осетио је бол у леђима, онај исти који га је мучио и кад је цепао дрва. Цвет није нашао.

– Виленички милоглед – рекао је момку кад се после подне пробудио, јер је био гладан.

– Шта? – питао је момак.

– Виленички милоглед – поновио је мушкарац.

Момак је жмиркао, протрљао чело.

– Не сећам се – слегнуо је раменима и спустио кашику у шерпу. Није му сметало што је кромпир-паприкаш хладан.

ТРЖНИ ЦЕНТАР

Нагнуо се према малом.

– Мораш увек да избришеш, разумеш? Ако не избришеш, штитаће те, и остаћеш смрдљив, разумеш?

Мали је климао главом, али није слушао, поглед му је лутао на све стране. Први пут је био овде. Чуо је већ понешто о њој, колико им је само Бела причао, каквих жена има овде у стакленим кућама, и осим тога колико клопе има, али ово је превазишло сва његова очекивања. И није баш ни кућа. Више наликује на палату, једино што нема прозоре. Односно има, само што сваки гледа унутра. Јер су и излози прозори. И могао би читав дан да се возика покретним степеницама. Сићи доле, пењати се горе. Могао би тако до вечери.

– Ако не умеш да обришеш, немој то ни да радиш, разумеш?

Мали је климао главом, ово му је већ јако дојадило, и већ му се неколико пута поглед отиснуо великом негде иза леђа. Тамо где је било предворје биоскопа. На зидовима огромне слике у боји, на њима експлозије, авиони, змајеви, пси и огромни градови. Толико слутњама засићени полумрак, и онај огромни, меки тепих. Деца су јурцала са кутијама кокица. Била су ведрa и бучна, на њиховим чарапама лептирићи, цветови. Дечаци у мајицама Бетмена. Гомила жгепчади.

– Онај тамо је Спајдермен – рекао је мали и избечио очи.

– Слушај ме, јебемти – и већи је већ и подигао руку.

– Слушам те, Фери.

– Курац мој ме слушаш.

Добио је једну шљагу, није била прејака, него само брза, као и увек, длан се оклизнуо на чекињастој тинтари, уста малог су се искривила надоле. Уплашио се да ће му потећи крв. Али није плакао. Због овакве шљаге обично није плакао. Неће им плакати, мајку им курвинску. Иначе би већ у оваквим ситуацијама уједао, гребао. Али ако би ујео Ферику, тај би га одавде збацио доле. А били су већ јако високо. Пролазио је у близини један људима крцати стаклени кавез, и у њему би било добро путовати једном. Рецимо, од тога се плашио. А ипак би било добро. Падају, има да се изломе као суве гранчице. Али није пао ни с онима, сад излазе из њега, како се само смеју. Шмркнуо је кроз нос, шамар је ипак био болан. Бела је склопио руке на свом широком грудном кошу, чекао је да удари у плач, али он једном

оваквом Бели неће да плаче. И теби матер курвинску, Бела.

– Јебемти, овај ће одмах да угризе – кревељио се Бела – будеш ли уједао, има да те убијем – и прстом је цагао малог по грудима. А мали је шкргутао зубима. Бела се смејао, змај му се поигравао на надлактици.

– Никад – почео је Фери, и показивао је тим својим хитрим рукама – кажем, никад нећеш сести да сереш док се не увериш да има папира. Погледаш да ли га има, и тек онда. Разумеш? Е, сад – и показао на једна велика врата на којима је био нацртан један црни шешир – тамо увек има папира, разумеш? Овде можеш да уђеш и да културно обавиш. Не на улици, ни у парку, разумеш? Животиње серу на улици, разумеш? Животиње су они који то тамо. Ти ниси животиња, јебемти. Разумеш? – већем су се до сад већ ужагриле очи, осмотрио је терен.

– Реци да ниси животиња.

– Нисам животиња, Фери.

Поред врата вецеа стала је једна седокоса жена и гурнула пуњач у конектор. Јер био је тамо и један конектор. Ружњикава старица, дошла је с две најлонске кесе и сад пуни батерију телефона. Својом спољашњошћу је неодољиво подсећала на некакву вештицу. Није се освртала ни на једну, ни на другу страну, само је стајала, и пунила свој препотопски мобилни.

– Је ли видиш да овде можаш и да пуниш? – показао је прстом Бела.

– Немам мобилни – слегнуо је раменима мали.

– Имаћеш. И ти ћеш га имати – климао је главом уозбиљени Ферика, и притом севао очима – и онда ћеш моћи и овде да га пуниш. Оваква места мораш да знаш, разумеш?

Фери се нагло окренуо. Као неко ко је у стању да осети да се нешто променило. Пажљиво је осматрао, шпартао је погледом по умаласалој маси. И Бела му се придружио у осматрању, дебелу Бела, који је недавно дао да му се на надлактици истетовира змај. На другој руци имао је пирамиду. Ферикино тело се наједном напело, искочила му је жила на врату.

– Ено га, јебемти – рекао је, и није показао никуд, само је гледао.

– Видим шибацију – климнуо је главом Бела.

Фери је погледао на сат.

– И прошли пут је дошао у ово време. Тачно у три.

Мали је тапкао у месту.

– Шта ти је сад?!

Велики га није ни погледао, само је спустио руку на његово раме.

– Знаш, куроњо, долази у клоњу један тип. Уђе, покупи сав папир и оде с њим. У пластичне боце кока-коле трпа сапун. Ено га тамо, тог хрчка – Фери је само с истуреном брадом показао на мушкараца. Поред кафанских столова прошао је један старији мушкарац, и тај је био просед, и он је теглио неколико најлон-кеса. Видело се да нема мобилни. То сигурно нема. Имао је на себи исфлекани капут и панталоне, блатњаве. Пре би се рекло да се вукао него да је ходао. Није се освртао ни на коју страну, помало је био налик на ону жену с мобилним.

– Тај редовно долази, покупи сав папир, прегледа сваку кабину и оде. Носи папир, јебемти.

– И онда немаш с чим да избришеш – рекао је Бела. – И шта бива ако га не избришеш?

– Штипаће – рекао је мали.

– И?

– И остаћу смрдљив – рекао је мали.

– И сад смрдиш, знаш?

Мали је ћутао.

– Кажем, и сад смрдиш – и Бела је дигао руку.

– Смрдљив сам, Бела – рекао је мали.

– Прошли пут нисам могао да га избришем, јер је однео сав папир – рекао је Фери.

Тип је сад ушао унутра.

– Остајеш овде, чекаш – Фери је већ вежбао прсте.

– Чекам – рекао је мали.

– Има да те олешим да ћеш крв бљувати, ако одеш.

– Не идем никуд – трептао је мали.

Бела је већ кренуо, полако је корачао, некако је наједном постао велик. Фери је ишао за њим. Знао је лепо да хода, кораци су му били гупки и лаки. Мали га је већ видео како удара. Односно, није видео. Нешто се десило и њушка оног другог већ је била обливена крвљу. Није видео ни замах Ферикине руке. Толико је био брз. И шљаге тако развлачи. Иначе је редослед био такав да Фери изводи ударац, и кад већ тип зарије њушком у земљу, Бела га иштутира. Све се то одвија прилично брзо. Један ударац руком и три-четири ударца ногом. Ако је тип јако жилав, онда и Бела удара, наравно. Али никад не удара пре Ферикине. Сад су и њих двојица ушли, прошли кроз врата с нацртаним шеширом. Мали је помислио да би могао да оде до предворја биоскопа.

И да погледа слике, јер то може. Али не може. Ако оде, ови ће га гадно олешити, до крви. Неће проћи само са шљагом.

Није морао дуго да чека. Изашао је седокоси тип, прошао поред жене са мобилним, али је изгледао као да нема лице. Или као да му је половина лица откинута. Како је вукао своје тело, остављао је за собом капи крви. Лепо, уредно су се ређале за њим туфнице. Мали је бројао до тридесет пет. Бојао се крви, јако се бојао. Утом су се вратила и она двојица. Фери је стегао маломе руку. Длан му је био мокар, хладан. Али на лицу му је остала једна бледа црвенкаста мрља.

– Сад ти улазиш – рекао му је Фери. – Сам. Ући чеш у кабину. Сешћеш на седалицу и сраћеш. А затим га избришеш.

– Али сад ми се не сере, Фери.

Опет је добио једну шљагу. Ова је већ била озбиљнија. Јако му је стегнуо надлактицу.

– Улазиш, мамицу ти курвинску. Мораш да научиш.

Мали је погнуо главу, пошао је, шмркао, није плакао. Пратио је крвави траг, јако се бојао. У биоскопу је сигурно већ почео филм. Никад још није био у биоскопу. Биоскоп је сигурно велик. Много већи од телевизора. Пуцкетао је апарат за кокице. Како само мирише. Затим се доста дуго задржао унутра. Било је као у некој болници. Још увек је био унутра. Помислио је да ће Ферика одмах доћи по њега. Развалиће врата и пребиће га. Напослетку је изашао на врата с нацртаним шеширом, прилазио им је све поребарке, као да ће се одмах дати у бекство.

– Но, како је било? – питао га је Фери и ухватио малог за надлактицу.

– Добро – рекао је мали, и затим је почео да плаче. – Нисам могао да серем, Фери – шмркао је. – Није ишло. Али веруј ми да сам га избрисао. Тако сам га избрисао, да се раскрвавило.

КАМЕНЕ СТЕПЕНИЦЕ

Тик изнад обале пружао се пут. Изнад пута олеандери белих и дубоко црвених цветова прекривали су терасе вртова, међу њима се помаљало зеленило смоквиних стабала. Бели низ столетних, једна на другу ослоњених камених кућа, као и црква и модерно, издужено здање болнице, изграђени су на стеновитој стрмини брда. Виле су заслепљивале својом белином, на неки-ма су се, на ветру који је дувао с мора према копну, вијориле

националне заставе. На балконима се сушила одећа, морнарске јакне, локалне униформе, женске сукње и блузе, дечје стварчице. Негде су висиле и злослутно црне реверенде, свештеничке одоре, као какво упозорење: овде станује слуга божји. Обала је била уска, са стенама начипканим рубовима. Жути пешчани појас кривудао је према луци. Мушкарац је пушио, у карираној напртњачи донео је пиво и сендвиче. Девојка је седела на самој обали, таласи су запљускивали њене огромне бутине. Глава јој се непрестано клатила напред-назад, као да је челом хтела да бућка воду. Мушкарац је одбијао димове цигарета, повукао к себи напртњачу, прочепркао у њој у потрази за пивом. Отворио је једну флашу, пио. Кошуљу је већ раширио на стени, црне панталоне није свукао. Били су овде и јуче, и прекјуче.

Дечасти су били мршави, мишићави и препланули. На обалу су се спустили из сеновитог хлада неке виле, нису ништа понели са собом. Понекад су имали у руци комад циповке, или неку боцу освежавајућег пића, ништа друго нису имали, ни лопту, ни палицу, тада су вода и обала давале све. Дотрчали су босонози, у црним, телима тесно приљубљеним купаћим гаћицама. На њиховим гипким леђима се затезала од сунца препланула кожа. Толико је била затегнута, да под њом не би било места ни за зрно бибера. Били су бучни, дивљи. Хрвали су се, надјачавали се међусобно. Скакали су са стена у воду, нагалавачке, на ноге, изводили ласте, вијке, ово је била само бомба, смејали су се грохотом. Вода се успенушала око њих, шутирала су песак, гађали се шкољкама. Смејали су се кад би оштра љуска шкољке неком загребала леђа или ноге. Полизали би крв и пљунули је у воду.

Мушкарац је пио и пушио. Девојка је седела у плићаку и климала главом. Понекад би нешто промрмљала. Мушкарац јој је махнуо.

– Добро, али други пут.

Или би само рекао толико: не може. Сутра.

Био је међу момцима и један плавокоси дечак, нежних, девојачких црта лица, с трепавицама таквим да би задржале и најбујније листове олеандера. Праменови његове косе сезали су му до рамена. Једном је пришао мушкарцу. При том је затрептао према девојци.

– Нешто није у реду с њом?

– Болесна је – рекао је мушкарац.

– Шта јој се десило?

– Оваква се родила.

Момак се трком вратио осталима, узвикнуо је, спотакао се о нешто. Пао је лицем на песак. Смејали су се. Потом су заронили и пливали испод површине воде. Мехурови су показивали пут једног од дечака, изронио је тек после неких двадесет метара, кашљао је, окретао се, правио се као да се дави. И док су се мало одмарали опружени на врелом стењу, дечак је поново дотрчао.

– Могу ли добити једну цигарету?

Мушкарац му је пружио кутију.

Дечак је стојећи пушио, и даље је посматрао девојку. Дигао је једну ногу и прекрстио с њом другу, као што чине барске птице. Стајао је сигурно, за њим су били вода, ветар, песак. Његова плава коса се пресијавала, жмиркао је.

– Како се зове?

– Марица.

– Лепо име. Увек само тако седи?

– Може да се попне и оним стпеницама – показао је мушкарац иза себе.

– Да ли разуме то што бих јој рекао?

– Не све – рекао је мушкарац. – Понешто разуме.

– Казали су ми остали, да су вас већ видели – показао је дечак челом према вилама. – И да сте били и у цркви. И у болници. Да одлазите и на пијацу.

– Одемо понекад – слегнуо је мушкарац раменима. – Ви сте овде само преко лета?

Дечак је климнуо главом, затим је начинио корак ближе девојци, мало се нагнуо, посматрао њено тело.

– Не зна да плива – рекао је.

Мушкарац је одмахнуо главом:

– Зна.

Дечак је отпикнуо опушак, смешкао се:

– Да ли бисте је пустили са нама?

Питање није било подругљиво. Имало је призивак заинтересованости. Као нешто само по себи разумљиво.

Мушкарац је погледао девојку:

– Да ли би пливала с њима, Марице?

Девојка је климнула главом.

– Добро, али будите близу обале. Јеси ли чуо?

Дечак је отрчао, викнуо је нешто друговима, ови су одмах дошли. Опколили су девојку, показивали нешто, дошаптавали се, клиберили се и смејуцкали покривши уста длановима.

Девојка је имала огромну главу и бурету слично тело. Испод слабашне, ретке косе назирала се ружичаста кожа главе. Груди су јој висиле, као два јастучета. Кожа јој је била бела. Климала је главом. Загазила је у воду и потом опрезно легла на њу. Стварно је знала да плива. Дечаци су је опколили, прскали, бућкали, гњурали испод њеног тела, и кад би нагло изронили пред њом, смејали су јој се у лице. Попрскали је. Викали су и вриштали. Отпливали су с девојком до велике стене, испрскали је, затим су кренули назад. На врху стене чучао је крупни галеб. Гледао их је, као да тако нешто никад није видео. Није одлетео.

– Ово је било добро – дахтао је дечак, кад су се вратили.

– Спретни сте, јако сте спретни – рекао је мушкарац.

Девојка је већ седела на обали, усне су јој биле модре, глава јој се клатила, напред, назад.

– Хоћете ли и сутра сићи?

– Наравно – рекао је мушкарац, отворио једно пиво, затим је нагло дигао главу, погледао дечака у очи. – Могу ли да дотакнем твоју косу?

– Косу, зашто?

– Не знам – рекао је мушкарац. – Нисам знао да коса може и таква да буде.

Дечак се насмејао, окренуо се према мушкарцу.

Препланула кожа се затегла на његовом рамену. Коса му је била мокра, јака, слепљена у чворове. Мушкарац је дотакао један прамен. А онда је дечак отрчао.

Мушкарац је седео на обали, пио, пушио. Бацао каменчиће у воду. Гимнастицирао ножне прсте, пришао је девојци, гледао њену косу. Девојка је клатила главу.

Дошли су и сутрадан, и дечаци су поново одвели девојку на пливање. Играли су се с њом, више је нису прскали, испробавали су на шта све могу да је наведу. Да ли зна да плива на леђима. Знала је. Да ли зна да рони. Знала је и то. Било је необично, јер кад су с њом заронили, видели су да девојка и под водом клима главом. И кад је плувала на леђима, такође је климала.

– Сувише сте далеко отпливали – рекао је мушкарац, кад су се вратили. Међу мишићавим, препланулим телима једно бело, тромо буре. Стајали су задихани, модрих усана, и очи су им биле пуне плаветнила мора.

– Уме да плива! – смејали су се дечаци.

– Плива боље и од нас – смејали су се гласније.

– Сувише сте далеко отпливали – поновио је мушкарац.

Дечаци су се смејали, па су отрчали.

Мушкарац и девојка су и сутрадан били доле на обали. Дувао је слабашан ветар. Поред степеница је померало се једно искривљено дрвце. Улични контејнер био је препун смећа. Мушкарац је запалио, пио. А ускоро након што су утихнула црквена звона, појавили су се дечаци, сва петорица, праскајући босим стопалама стушили су се доле каменим степеницама. Играли су се вије међу приобалним камењем. Боси су скакутали по оштрим, бритвастим стенама. Изводили стој на рукама на најоштријим местима. Затрпавали једни друге камењем, каменчићима, песком. Појурили су, вичући, у воду. Заронили су, затим нешто даље испливали, прскали се, звиждали. Скупљали су морске јежеве, избацивали их на обалу, где су још неко време несигурно мрдали, сунчева светлост им је обојила бодље у плаво. Један од момака је са шиљато одломљеним штапом ловио рибе. Пробијао их је тик испод шкрге. Забадао је тако да је његов покрет био једва приметан. Био је муњевит, али поглед му је био сањалачки. Девојка је климала главом. Дечаци су запалили ватру, испекли улов. Однели су и девојци. А она је, климајући, јела. Поново су хтели да пливају. На уснама плавокосог дечака пресијавала се масноћа. Девојка је само климала главом, и њене усне су биле масне.

Мушкарац је потегао из пивске боце.

– Али немојте отићи далеко.

– Нећемо далеко – смејали су се дечаци, све намигујући. –

Никако нећемо далеко.

Отпливали су, као и обично. Вртели су се око спорог, белог кита, загњурили би, срећни мали делфини, затим би изронили. Отпливали су даље и од велике стене. Галеб је зурио у њих. Није одлетео. Мушкарац је жмиркао за њима, пушио. Поново је припалио, потегнуо пиво из флаше. Одмахивао ја главом. Потом није више ни сео, само је гледао изнад површине воде. Али није ништа видео, само бескрај. Поред његових ногу нарастала је гомила празних пивских флаша. Огласило се звоно, накратко, са црквеног торња. Завијале су сирене. Негде узбрдо почела је да тутњи мешалица за бетон. Сунце се окренуло према западу, почело је да залази. Било му је већ и хладно. Наједном је уочио на води једну тачку која је нарастала и полако се приближавала. Осенчио је дланом очи, уздахнуо је и сео. Као неко коме је лакнуло.

Девојка је досегла обалу, није била задихана, климала је главом. Остала је да лежи у плићаку, као да је сањарила.

Мушкарац је скинуо с њених рамена неколико стручака морске траве.

– Рекао сам да не пливате далеко.

Девојка је климала.

– Други пут остани близу обале, у реду?

Девојка је климала.

– Но, да кренемо.

Мушкарац је подухватио њено тело, поставио га је на ноге. Ухватио јој је руку и повео је према степеницама које су се спуштале на обалу. Девојка је дрхтала, мушкарац је морао да је повуче. Стегнуо јој је руку, на подлактици су му искочиле жиле.

– Не бој се, нећеш пасти са њих – рекао је. – Не бој се степеница, кћери моја.

Она је климала главом, ишла је, поребарке, у корак с мушкарцем.

Иза њих се све тамније простирала сумраком смирена огромна вода на чију ће обалу сутра поново да изађу. И преко сутра. И како су се пењали још топлим степеницама, море је у песку обале излизало неколико незнано чијих отисака стопала.

Превео са мађарског
Ариад Вицко